

CARNAVAL 2016

Arriba la Reina Belluga, la Reina del Carnaval

- » Barcelona es prepara per celebrar una de les festes més tradicionals i participatives: el Carnaval, que se celebra del 4 al 10 de febrer
- » Com a novetat destaca l'arribada de la Reina Belluga, la Reina del Carnaval, una figura tradicional del segle XVII que vol ser un reconeixement a la participació social i política de les dones
- » La Reina Belluga, interpretada per l'artista Alba Sarraute, llegirà el ban d'inici de la festa des de les runes del Born Centre Cultural, dijous 4 de febrer
- » Com en els darrers cinc anys, l'acte central del Carnaval de Barcelona serà "La taronjada", diumenge 7 de febrer

» Aquest any es recupera una figura tradicional del segle XVII, la Reina Belluga

El Carnaval torna a la ciutat de Barcelona entre els dies 4 i 10 de febrer. En aquesta edició, l'Ajuntament de Barcelona continua apostant pel procés de recuperació històrica de diferents tradicions que han caracteritzat aquesta celebració al llarg de la història de la ciutat. I es que, enguany, es recupera una figura tradicional del segle XVII, però carregada de modernitat: el Rei Carnestoltes serà una Reina, la Reina Belluga. Amb aquesta acció no només es vol recuperar la importància que havia tingut aquest personatge femení, sinó que també vol ser un reconeixement a la participació social i política de les dones de la ciutat.

La Reina de Carnaval no és una figura estranya a Barcelona. Molt abans que el Rei Carnestoltes proclamés pels carrers de la ciutat el seu excèntric regnat de disbauxa i transgressió, Barcelona ja havia tingut la seva reina. La reina dels folls i dels poca-soltes, la reina de la diversió i de la desobediència; la reina que proclamava la fi dels bons costums i del poder establert i que instaurava el regnat de l'excés, dels plaers, del menjar i del beure, de la festa i del sexe.

Històricament, Barcelona ha celebrat les festes del carnestoltes europees més reconegudes i admirades per la seva gran originalitat, participació popular i diversitat de propostes. A la fi del segle XVI i al llarg del segle XVII les grans desfilades de Carnaval, a càrrec dels joves estudiants de la ciutat, reproduïen amb ironia i sarcasme les pomposes Entrades Reials a la Ciutat. Aquestes desfilades -al costat de les processons de Corpus- tenien una gran tradició en les celebracions barcelonines on hi participaven tots els gremis i confraries i on la ciutat hi abocava els seus millors fastos.

El Rei Belluga primer, i la Reina Belluga més tard, van ser els personatges que a les desfilades de Carnaval feien la sàtira dels monarques tot ridiculitzant-los, tant pel que feia al seu reial comportament com pel seu vestuari reial. Aquests personatges, més endavant, donarien origen a altres reis de Carnaval, com ara la Reina de Catai o, més endavant, el mateix Rei Carnestoltes.

La Reina i el Rei van ser coneguts com a "Bellugues" perquè vestien ostentósament un barret (corona) ple de molinets de vent. El cronista Rafael Nogués descriu la rua de carnestoltes organitzada el 31 de gener de 1633 en "honor" del virrei de Catalunya, el Cardenal Infant Ferran d'Àustria, germà del rei, per a fer una crítica del poder mitjançant la paròdia de l'entrada reial. Els "reis" que fan la paròdia són el Rei i la Reina Belluga.

La Reina Belluga és un personatge esbojarrat i divertit. El seu moviment, com els dels molinets que duu, és constant, exagerat i sensual. La reina és el símbol de tots els excessos – gola, luxúria, cobdícia...- i el seu caràcter és excèntric i canviant, com el vent que mou els seus molinets. La Reina Belluga, les màscares i els molinets són els nous símbols del Carnaval de Barcelona 2016.

» Una festa tradicional i en la que és indispensable la participació ciutadana

L'Arribo de la Reina Belluga, els Ambaixadors de les Set Nacions, els Saraus i els Balls de Màscares, les Cercaviles, la Batalla Campal de La Taronjada o l'Enterro de la sardina són alguns dels personatges i actes tradicionals i històrics genuïnament barcelonins recuperats que, al costat de les Rues populars de la majoria de barris de la ciutat, embolcallen el regnat de la Reina Belluga.

Ja fa cinc anys que, sumat a les activitats carnavalesques consolidades per associacions i veïns, es van recuperant un seguit de propostes per a la renovació del Carnaval de Barcelona a tota la ciutat, *reinventant* i interpretant les diferents manifestacions festives carnavalesques barcelonines dels darrers set segles. Amb tot això, el Carnaval de la ciutat -com a festa d'hivern- vol destacar els trets més barcelonins, catalans i mediterranis d'una de les celebracions més divertides i participatives de l'any.

El Born Centre Cultural, des d'on la **Reina Belluga** llegeix el *ban* que proclama el seu regnat, es consolida com a plaça major de la festa. Per tercer any consecutiu, es repeteix una de les activitats amb més èxit de la festa: els **Focs Antics**. Aquests són uns focs d'artifici tradicionals de les terres de parla catalana i de tota la Mediterrània, i que van estretament lligats a

qualsevol celebració barcelonina dels segles XVII i XVIII. Els Focs Antics posen un esplèndid punt de brillantor i espectacularitat al Dijous Gras, l'**Arribada de la Reina Belluga**.

La **Cavalcada de la Reina Belluga** de diumenge, s'enriqueix de creativitat artística amb nous personatges, actors, saltimbanquis i músics, i seran reforçats per un seguici d'entitats i col·lectius de tots els racons de la ciutat. Tot esperant la seva arribada a la plaça, es podrà gaudir dels **Balls de Carnaval a la Cultura Popular i Tradicional Catalana**, amb danses populars catalanes i del Carnaval més tradicional.

La **Taronjada**, la Batalla Campal també de diumenge, serà l'acte central de la festa. Amb l'arribada de la Cavalcada de la Reina Belluga davant del Born Centre Cultural, acompanyada dels personatges carnavalescs, entitats participants i tots els barcelonins i les barcelonines que ho vulguin proveïts de globus i de confeti de color taronja, es celebrarà el moment més divertit d'un Carnaval recuperat, singular i únic arrelat a les tradicions més festives de la ciutat. Un Flashmob col·lectiu accentuarà el toc participatiu al Carnaval de Barcelona 2016 i els De Mortimers hi posaran la música.

» Múltiples activitats per a la commemoració d'aquesta festivitat a tots els districtes

Enguany, el programa del Carnaval compta amb múltiples activitats destinades a tots els públics. Entre aquestes, es compten les més de 30 rues que se celebren a tota la ciutat.

- **El Primer Tiberi del Carnaval** (Dijous 4 de febrer, 11.00h, al Mercat del Clot).

Comença el Carnaval, la festa gastronòmica per excel·lència. El Dijous Gras, el dia de la botifarra d'ou, de les truites i les coques de llardons, dels ranxos i les fartaneres... és també el dia dels concursos de guarniment de parades i del Primer Tiberi. Una festa plena d'excessos, gresca, músics de Carnaval, saltimbanquis que se celebrarà al Mercat del Clot.

- **L'Arribo de la Reina Belluga i els Focs de Carnaval** (Dijous 4 de febrer, de 18.00h a 19.30h).

L'Arribo de la Reina Belluga és l'acte tradicional de rebuda del carnaval a la ciutat. Històricament, aquesta festa ha tingut diversos formats i elements que tenen la seva expressió més lluïda en l'Arribo. Recorregut de la rua: plaça de Sant Cugat, carrer dels Carders, placeta d'en Marcús, carrer de Montcada, passeig del Born i Mercat del Born.

La Cercavila dels Set Ambaixadors, amb els seus lluïts i esbojarrats seguicis i músics, amb en Rodanxó i la Rodanxona –els gegants del Carnaval barceloní- precedeix la sorprenent i esperada arribada de la Reina Belluga a la plaça Comercial.

Misser Frank-i-fals, mestre de cerimònies, convidarà en nom de la ciutat al seguici reial i a tot el poble congregat a entrar al Centre Cultural del Born on la Reina Belluga discutirà al finit Rei Carnestoltes la legitimitat del seu regnat i, tot dictant el seu **Ban**, proclamarà el nou regnat de Carnaval i convidarà la ciutat a viure desenfrenadament intensos dies de disbauxa.

De nou a la plaça Comercial, amb l'encesa dels **Focs de Carnaval** –recuperats focs antics d'artifici dels carnivals barcelonins dels segles XVII i XVIII-, s'iniciarà la gresca i el regnat de la Reina Belluga.

- **El Ball del Molinet** (Divendres 5 de febrer, de 19.00h a 21.00h, Sala Moragas, El Born Centre Cultural).

El Ball del Molinet serà el ball de posada de llarg de la Reina Belluga i la seva presentació oficial davant els barcelonins. La reina conduirà aquest apassionat i elegant sarau on la recuperació dels tradicionals molinets de vent, al costat de les màscares, seran els nous elements del bellugadís carnaval barceloní. L'orquestrina del Sarau de la Costa hi posarà la música.

- **Les rues de carnaval** (Dissabte 6 de febrer, segons els horaris de cada barri).

Més d'una trentena de rues populars de Carnaval conviden tothom a la participació amb l'originalitat, la vistositat, la gresca i la transgressió de carrosses, comparses i disfresses protagonitzades per veïnes i per veïns de tota la ciutat. És el gran moment del Carnaval als barris.

- **La Taronjada** (Diumenge 7 de febrer, de 16.30h a 19.30h).

La Taronjada, l'acte central del Carnaval de Barcelona i una de les tradicions més antigues de les festes carnestoltesques barcelonines, és pensada per participar-hi amb tota la família i és compon de quatre parts:

16.30h El Primer Sarau. Plaça Comercial.

Tot esperant l'arribada de la gran Cavalcada de la Reina Belluga, la música i el ball tornen a la *Plaça Major de Barcelona* amb el primer Sarau de la Taronjada. La plaça Comercial es convertirà en un *clos del carnaval popular* amb melodies i ritmes de swing que convidaran grans i petits a bellugar el cos.

17.15h Cavalcada de la Reina Belluga.

Recorregut: Mercat de Santa Caterina, Av Francesc Cambó, Via Laietana, Argenteria, Plaça de Santa Maria, carrer de Santa Maria, Fossar de les Moreres, Passeig del Born, Rec, Fusina i Plaça Comercial.

La gran Cavalcada de la Reina Belluga serà una lluïda desfilada dels Set Ambaixadors dalt de carrosses de cavalls amb els seus seguicis de músics, cortesans, banderers, malabars i saltimbanquis de la terra dels poca-soltes acompanyant una Reina Belluga que arribarà conduint una moto gegant. La reina i cada ambaixador aniran armats de globus i de confeti de color taronja per a la "Batalla Campal".

18.15h La Batalla Campal de la Taronjada

Després del Flashmob col·lectiu, la plaça Comercial serà de nou el camp de batalla de La Taronjada. La Reina Belluga i els seus Set Ambaixadors iniciaran la gran Batalla Campal de La Taronjada amb globus i confeti de color taronja, que el públic també podrà llençar als personatges del Carnaval tot recordant que, per Carnaval, a la Barcelona del segle XIV ja es llançaven taronges.

18.30h El Sarau de la Taronjada de Carnaval: Ball de Màscares

Ben coberts de confeti i amb la plaça Comercial tenyida de color taronja, la Reina Belluga i els seus Set Ambaixadors convidaran a tothom al darrer Sarau de Carnaval amb els ritmes de De Mortimers.

» Altres activitats

Born Centre Cultural

Carnestoltes, Festa i Llibertat.

Itinerari Urbà. Diumenge, 7 de febrer, de 12.00h a 14.00h. Adults: 7,5€

La Barcelona del 1700 vivia amb una energia desbordant les celebracions i convertia el Carnestoltes en la festa més important de la ciutat durant la qual els barcelonins i les barcelonines s'abocaven a un temps de diversió i de disbauxa previ a les austeritats de la Quaresma.

Recorrent els carrers de la ciutat es podrà reviuire l'esplendor i el lluïment d'aquesta festa en el context d'una societat moderna i econòmicament pròspera. Es descobriran els seus costums i tradicions, el grau de participació ciutadana i la importància de les disfresses i de les màscares. Es mostrarà una Barcelona que traspuava llibertat en cada una de les seves festes i celebracions per acabar reflexionant sobre com les amonestacions de l'Església i la repressió posterior a la desfeta de 1714 van intentar coartar-les.

Born Centre Cultural

Taller de dansa, màscares i barrets

Sala Moragues. Diumenge, 7 de febrer, de 12.00h a 15.00h. Activitat gratuïta.

Com es vestien els barcelonins del 1700 i com celebraven el Carnaval? S'ensenyarà com es celebrava el Carnaval històricament. S'ensenyarà a fer barrets, màscares, antifàços, punys, tocats i gorgeres plens de creativitat i fantasia. També es podrà veure l'espectacle-taller de dansa Mestreballs, a càrrec de la companyia Xuriach, un espectacle-taller de dansa antiga i tradicional en què els intèrprets combinen els moments d'exhibició i de virtuosisme amb els moments en què conviden els assistents a formar un cercle, buscar parella, posar-se en fila, cantar i ballar.

L'Enterro de la Sardina

Dimecres 10 de febrer

El Dimecres de Cendra, amb l'Enterro de la Sardina, Barcelona s'acomiada de les celebracions de Carnaval omplint-se de seguicis fúnebres i satírics organitzats per les entitats i escoles de la ciutat. Es poden trobar al web del Carnaval: www.barcelona.cat/carnaval

Web del carnaval

Es torna a posar en funcionament el web del Carnaval (www.barcelona.cat/carnaval) on es podran consultar totes les activitats que es facin a la ciutat, destacant especialment les novetats. Durant els dies de festa apareixeran destacades les activitats del dia. Al web també es podrà consultar les entitats participants dels diferents àmbits (teatre, cultura popular, música, circ...) que col·laboren en la realització del Carnaval. Hi haurà un recull fotogràfic dels actes més destacats. El Cartell i l'Auca del Carnaval es podran descarregar des del web. També es trobarà la coreografia del "Flashmob", que tindrà lloc dins de les activitats de La Taronjada. La coreografia del ball ja s'ha començat a distribuir a través de les associacions de Barcelona perquè la facin arribar a la ciutadania perquè es vagin assajant. A més, també tindrà espai a les xarxes socials, a través de Twitter i Instagram, amb l'etiqueta #carnavalbcn.

» Alba Sarraute, una artista polifacètica

Després que Jaume Mateu “Tortell Poltrona”; Jordi Martínez i Pau Riba donessin vida als anteriors Reis Carnestoltes, ara és el torn de la Reina. L’artista Alba Sarraute serà l’encarregada de tan distingida tasca.

Alba Sarraute és una artista versàtil i polivalent nascuda a Argentona. Ha estat batejada com la “gran pallassa dels nostres dies”. Pallassa-performer-cantant-acròbata d’un gran carisma, se la vincula a les grans figures de l’humor culte i crític de la història del circ i del cinema.

Des de molt petita estudia música, cant, acrobàcia i teatre. Després continua la seva formació a l’Aula de Teatre de Mataró, a l’Escola de Circ Rogelio Rivel de Barcelona i finalment es gradua a l’Academie de Cirque Contemporaine Fratellini de París.

Amb només disset anys realitza la seva primera creació individual, *Seriosamente Tragicomedia*, obra que l’ha acompanyada al llarg de la seva carrera per a tot arreu. En una de les seves variacions, sota el nom de *Mirando a Yukali*, és premiada al Festival de Pallasses d’Andorra i a la Fira de Teatre de Carrer de Tàrrrega.

Alba Sarraute també està relacionada amb noms prestigiosos com Cirkus Klezmer, Teatre Nacional de Catalunya, CAER de Reus, Auditori de Sant Cugat, companyia Circol Maldà, Hopla Circus, Trio TeQuiero, entre d’altres. Ha treballat com a docent a l’Aula de teatre de Mataró i a l’escola de circ Rogelio Rivel. Tot això ho combina amb la direcció d’espectacles de circ i amb la participació amb projectes compromesos com Pallassos sense Fronteres.

» Ambaixadors del Rei Carnestoltes 2016

La combinació d’antics noms carnavalescs dels segles XVIII i XIX (Caramantxell, Gran Patantúm, Calicut de Malabar, Bufallut, Currutaca, Maabiata de Chan, Barreló i Espirillingat) amb zones o motius de les antigues viles de les quals són ambaixadors (Magòria, Sol de Baix, Tres Torres, Camp d’en Grassot, les bugaderes d’Horta, Sant Genís dels Agudells, la Fabra i Coats i el Clot de la Mel), donen el nom dels nous ambaixadors.

Els vicis i les virtuts dels colors senyera de cada ambaixador conformen i atorguen els títols i nobleses que cada personatge ostenta.

» El cartell és obra de l’artista plàstic Antoni Camarasa

El cartell del Carnaval 2016 ha estat dissenyat pel polifacètic artista plàstic Antoni Camarassa i representa la Reina Belluga i el seu tret més característic: els molinets de vent.

L'obra d'Antoni Camarasa ens mostra una visió entre tendra i humorística de la vida i la naturalesa que té els seus orígens en les vivències de l'artista en els camps de la Noguera, en els que va viure durant 16 anys fins que es va traslladar a Barcelona, on viu actualment. Les persones i els elements de la naturalesa són una excusa per treballar la matèria. El resultat és un treball espontani i rigorós d'expressió en el que combina el dibuix amb d'altres maneres de treballar els materials.

Antoni Camarasa va néixer el 1957 a Santalinya (Lleida). La seva trajectòria professional s'inicia el 1989 quan va exposar a la Galeria Tom Maddock de Barcelona. Des de llavors ha realitzat exposicions individuals i col·lectives a Barcelona, Girona, Reus, Madrid, Xàbia, París, Düsseldorf, Niça, Andorra, Seul i Tòquio, entre d'altres. Va ser també autor del cartell de la 83a edició de la Volta ciclista a Catalunya l'any 2003 i també del cartell de Carnaval 2012 de l'Ajuntament de Barcelona.

» **El vestuari**

Un any més el Rei Carnestoltes i els Set Ambaixadors lluiran el vestuari ideat per la dissenyadora de moda i de vestuari per espectacles, Valèria Civil. El vestuari del Carnaval de Barcelona està inspirat en la Barcelona vuitcentista, una època de renaixement cultural, de creativitat, d'enginy; i d'una indumentària, el "nou Rococó", exagerada, burlesca, plena d'humor, ridícula però rica i elegant.